

Marit og Gunnar Børøsund
Infanterivegen 55
7713 STEINKJER

Trondheim, 16.12.2021

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2021/6608

Saksbehandler:
Marte Eliasson

Vedtak i klagesak - klage på tillatelse til oppføring av hundegård, vedskjul og aggregatskjul innenfor Skjækra landskapsvernområde.

Vi viser til klagen på Blåfjella- Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre sitt vedtak 10. mars 2020. Klagesaken ble oversendt fra nasjonalparkstyret i brev 4. juni 2021.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge. Miljødirektoratet opprettholder Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre sitt vedtak av 10. mars 2021.

Vedtaket er fattet etter naturmangfoldloven § 48, jf. forvaltningsloven § 34 fjerde ledd.

Kort om bakgrunnen for saken

Gjennom kontroll av byggetiltak i verneområdet ble Nasjonalparkstyret for Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne kjent med at det var gjennomført flere byggetiltak i Skjækra landskapsvernområde som ikke var omsøkt etter verneforskriften. Styret la som følge av dette ut informasjon på sine nettsider om at all byggevirkksomhet i landskapsvernområdet i utgangspunktet er forbudt, og at det må søkes om dispensasjon fra verneforskriften for eventuell byggevirkksomhet, også for å sette opp plattinger. Det kom flere reaksjoner på infoskrivet og det ble pekt på at det var bygd etter veiledning fra Steinkjer og Snåsa kommuner, samt grunneier Steinkjer kommuneskoger Ogdalsbruket KF.

I etterkant av dette ble det avholdt møter mellom nasjonalparkforvaltningen, byggesaksbehandlerne i kommunene, samt Steinkjer Kommuneskoger Ogdalsbruket KF. Her kom det frem at det var veiledet iht. plan- og bygningsloven og forvaltningsplanen for landskapsvernområdet, og ikke i tilstrekkelig grad etter verneforskriften. Styret er derfor av den oppfatning at de som har bygd plattinger i tråd med arealbestemmelsene i BYA, jf. NS 3940, kommunens LNFR -bestemmelser og veiledning fra kommunene og kommuneskogen har bygd i god tro.

I brev fra nasjonalparkstyret av 26. oktober 2020 til hytteeierne i Skjækra landskapsvernområde ble hytteeiere som har bygd platting etter vernetidspunktet bedt om å søke om å få dispensasjon og godkjent plattingen. Det ble antydnet at de som hadde bygd etter de bestemmelser det er veiledet etter vil få godkjenning. De som har bygd ut over dette skulle kontaktes for å komme frem til en løsning. Styret pekte på at hytteeier på denne måten kan dokumentere at alt er godkjent og i orden på sin tomt. Fristen for å sende inn søknad til styret ble satt til 31. desember 2020.

I møte i Blåfjella- Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre 10. mars 2021 ga styret Marit og Gunnar Børø Sund tillatelse til allerede oppførte vedbod og aggregathus på hhv 12,5 m² og 1,0 m² med hjemmel i naturmangfoldloven § 48. Styret ga i tillegg tillatelse til oppføring av hundegård som med platting og hundehus skal være på maksimum 6,5 m². Allerede oppført hundegård på til sammen 16,0 m², må som følge av dette reduseres til 6,5 m².

Begrunnelse for klagen

Deler av vedtaket fra styret ble påklaget av dere i brev av 31. mars 2021. Det hevdes i klagen at avgjørelsen om at hundegården skal reduseres er tatt på feil grunnlag, og at hundegården er oppført etter veiledning fra kommunen etter plan- og bygningsloven. Det anføres at det pr. i dag ikke foreligger noen arealbegrensninger i hverken forvaltningsplanen eller plan- og bygningsloven.

Det pekes også på at nasjonalparkstyret ikke har vektlagt en eventuell fremtidig arealbegrensning da de gav medhold i klagesak NP-2021-04 vedrørende godkjenning av platting ved hytta. Det anføres i tillegg at vedskjul og aggregatskjul er bygd før vernet i 2004, og ikke etter slik det hevdes fra nasjonalparkforvalteren.

Nasjonalparkstyrets vurderinger

Det pekes på at klager har rett i at styret ikke vektla en eventuell fremtidig arealbegrensning da de gav klager medhold i klagesak NP-2021-04, og at det ved behandling av den aktuelle saken ble vektlagt at det maksimum bør gis tillatelse til plattinger og hundegård på til sammen opptil 60 m².

Det bemerkes videre at forvalter gjennom bildedokumentasjon har fått avklart at det er riktig som det påpekes i klagen at vedskjul og aggregathus er bygget før vernet ble etablert. Det bemerkes imidlertid at dette ikke har hatt innvirkning på utfallet av nasjonalparkstyrets behandling av saken når det gjelder søknaden om oppføring av hundegård på 16 m². Reduksjonen av arealet for hundegården er knyttet opp mot de andre plattingene som er oppført. Et samlet areal på 86,7 m² for plattinger og hundegård vurderes å være for omfattende.

Det vises til at størrelse på plattinger og oppføring av hundegård ikke er tema i dagens forvaltningsplan, men at dette vil være et tema når forvaltningsplanen for området skal revideres. Signaler som er kommet frem tilsier at det må settes en begrensning på størrelse på slike tiltak, og at grensen mest sannsynlig vil ligge godt under 90 m². Det pekes på at omfattende bygging av plattinger rundt hver av hyttene vil påvirke Skjækra som et egenartet og vakkert naturlandskap negativt, og stride mot formålet med vernet.

eksempel oppføring og ombygging av bygninger eller anlegg. Verneforskriften har flere unntak fra forbudsbestemmelsen og åpner for at forvaltningsmyndigheten i gitte tilfeller kan gi tillatelse til ulike tiltak, men den har ingen bestemmelse som åpner for å gi tillatelse til omsøkte tiltak. Søknaden må derfor vurderes etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 48.

Denne bestemmelsen åpner for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til tiltak dersom "det ikke strider mot vernevedtakets formål" og "ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig". Begge vilkårene må være oppfylt for at det skal kunne gis dispensasjon.

Av forarbeidene til naturmangfoldloven følger det at den generelle dispensasjonsbestemmelsen i § 48 ikke kan anvendes for å utvide den rammen som er trukket opp i vernevedtaket. Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Den er ment for bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser som er av stor betydning for søker. Kravet om at tiltaket ikke skal påvirke verneverdiene nevneverdig innebærer at dispensasjon i mange tilfeller ikke er aktuelt. Selv om vilkårene for en eventuell dispensasjon er oppfylt, har søker likevel ikke krav på å få en tillatelse. Forvaltningsmyndigheten må foreta en selvstendig vurdering av om dispensasjon skal gis ut fra en vurdering av behovet for tiltaket og påvirkning på verneverdiene.

Alle byggetiltak i verneområdet er i utgangspunktet forbudt, og unntak i verneforskriftene fra dette forbudet gjelder i all hovedsak nødvendige byggetiltak i forbindelse med ulike nytteformål. Plattinger rundt, og i tilknytning til hyttene, er slik direktoratet vurderer det ikke "nødvendige". Vi har likevel forståelse for at plattinger oppleves både praktisk og komfortabelt og derfor er ønskelig i tilknytning til hyttene. Vi kan også forstå at enkeltvis plattinger av hytteeier oppleves som et bagatellmessig tiltak, og at det er vanskelig å se at summen av flere tiltak i verneområdet vil kunne bidra til nedbygging og et landskapsbilde som ikke er forenlig med verneformålet.

Konklusjonen om reduksjon i størrelsen av hundegården er knyttet opp mot det samlede areal som er utnyttet i form av plattinger, vedskjul, aggregatskjul og ildsted på eiendommen. Direktoratet støtter vurderingen styret har foretatt, og viser til at prinsippet i naturmangfoldloven § 10 om samlet belastning er særlig aktuelt i denne saken. Bestemmelsen skal bidra til å hindre gradvis forvitring eller nedbygging av landskap ved å se summen av tidligere, nåværende og framtidig påvirkning på naturmangfoldet i sammenheng. Dette medfører at man skal vurdere konkret hva som tidligere har berørt landskapet, økosystemene, naturtypene og artene i området, og det skal også vurderes hvilke fremtidige tiltak som kan være aktuelle.

Av saksfremstillingen går det frem at hytteeier har bygd hundegård med platting og hundehus i god tro da kommunen ikke har veiledet etter verneforskriften, men etter reglene i plan- og bygningsloven. Miljødirektoratet er enig med Statsforvalteren i at det er beklagelig at kommunen ikke har veiledet hytteeierne etter verneforskriften, og at hytteeier så har utført tiltaket i god tro. Direktoratet er likevel av den oppfatning at hytteeierne innenfor et hvilket som helst verneområde har en selvstendig plikt til å gjøre seg kjent med verneforskriften for verneområdet. Det kan heller ikke slik direktoratet vurderer det foreligge en plikt til å godkjenne tiltak som er gjennomført i strid med verneforskriften, selv om kommunen ikke har gitt dekkende veiledning. Vi ser imidlertid at det er rimelig at dette tas med som et av momentene i skjønnsvurderingen av om tillatelse skal gis.

Det hevdes i klagen at hverken forvaltningsplanen eller regelverket i plan- og bygningsloven har stilt arealbegrensninger med hensyn til aktuelle tiltak. Verneforskriften har ingen regler som åpner som for å gi tillatelse til plattinger og liknende tiltak i tilknytning til hyttene. Det er derfor ikke unaturlig at forvaltningsplanen ikke har retningslinjer for tiltak det ikke er åpnet for å gi tillatelse til gjennom en spesifisert dispensasjonshjemmel i verneforskriften. All den tid verneforskriften ikke har regler som åpner for å gi tillatelse til plattinger, er det ikke aktuelt å utarbeide retningslinjer og arealbegrensninger for slike tiltak ved revisjon av forvaltningsplanen.

Styret har i denne saken foretatt en individuell og konkret vurdering av omsøkte tiltak og konkludert med at det i med hjemmel i den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 48 kan gis tillatelse. Bestemmelsen er som pekt på foran en snever unntaksbestemmelse, og direktoratet kan ikke se at det er urimelig at det stilles vilkår om en reduksjon av hundegården. Direktoratet vil understreke at prinsippet i naturmangfoldloven § 10 om samlet belastning tillegges særlig vekt. En tillatelse som omsøkt vil også kunne skape presedens ved at det vil kunne komme liknende søknader om tillatelse og således bidra til en gradvis forringelse av verneverdiene i området. Presedensvirkninger kan være relevant både når det gjelder tilsvarende søknader innenfor samme verneområde, men også generelt i forhold til andre verneområder.

Klagerett

Vedtaket er endelig, og dere kan ikke klage på vedtaket.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ivar Myklebust
avdelingsdirektør

Knut Fossum
seksjonsleder

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne
nasjonalparkstyre
Snåsa kommune

Statsforvalteren i Trøndelag,
Postboks 2600

7734 STEINKJER